

Jakub Józef Orliński, contratenor —Händel i Vivaldi

Palau Grans Veus

Dilluns, 11 de gener de

2021 – 20 h

Sala de Concerts

Programa

Jakub Józef Orliński, contratenor

Il Giardino d'Amore

Stefan Plewniak, director

"Eroe"

Antonio Vivaldi (1678-1741)

"Sinfonia" de *L'Olimpiade*

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

"A dispetto d'un volto ingrato", ària de
Tamerlano

Antonio Vivaldi

"Allegro" del *Concert per a violí RV 273*

"Sento in seno", ària d'*Il Giustino*

"Largo" del *Concert per a violí RV 273*

"Allegro" de la *Sonata per a violí RV 242*, "per
a Pisendel"

Georg Friedrich Händel

"Furibondo spira il vento", ària de *Partenope*

Antonio Vivaldi

“Allegro” i “Grave - Recitativo” del *Concert per a violí RV 208, “Grosso Mogul”*

Georg Friedrich Händel

“Stille amare”, ària de *Tolomeo, re d'Egitto*

Antonio Vivaldi

“Ciaccona” del *Concert per a violí RV 222*

Georg Friedrich Händel

“Torna sol per un momento”, ària de *Tolomeo, re d'Egitto*

Antonio Vivaldi

“Allegro” del *Concert per a violí RV 208, “Grosso Mogul”*

Georg Friedrich Händel

“Agitato da fiere tempeste”, ària de *Riccardo Primo*

Durada del concert: 70 minuts sense pausa

#clàssics #nousreferents

Comentari

Dos mestres del teatre musical

Torna al Palau de la Música Catalana una de les veus més admirades del moment, la del mediàtic contratenor Jakub Józef Orliński, el qual, al costat del conjunt Il Giardino d'Amore que dirigeix Stefan Plewniak, oferirà un programa dedicat a l'òpera italiana amb dos grans exponents del gènere, Antonio Vivaldi (1678-1741) i Georg Friedrich Händel (1685-1759), mestres del teatre musical belcantista barroc.

L'obra lírica vivaldiana ha estat reconeguda només des de les darreres dècades. Durant molts anys l'autor de les populars *Quatre estacions* havia estat considerat un dels màxims exponents del concert barroc, però les seves òperes no havien estat mai valorades. Aquest renaixement del corpus líric d'Il Prete Rosso rescata un Vivaldi virtuós i espectacular que el corona com un gran compositor líric, teatral i dramàtic, desconegut fins ara. De gran inventiva melòdica, al seu catàleg s'han documentat mig centenar d'òperes –encara que en la seva correspondència Vivaldi va arribar a esmentar-ne més de noranta–, algunes de les quals ara comencen a revalorar-se, com *L'Olimpiade*, *Argippo*, *Orlando furioso*, *Il Giustino*, *La Silvia*, *Ottone in villa*, *La verità in cimento*, *Andromeda liberata*, *Tito Manlio*, *Il Farnace*, *Il Tigrane* o *Catone in Utica*.

Vivaldi, en tot cas, segueix sent un dels pilars del Barroc instrumental, tal com es pot gaudir en aquesta vetllada, trufada de moviments provinents del seu inabastable, per copiosa, producció instrumental, que sobrepassa les cinc-centes obres, entre concerts i sonates. La seva influència es va estendre arreu d'Europa, tot impactant en la creació musical de genis com ara Bach, Mozart o Beethoven. El seu llegat, però, va estar oblidat durant més d'un segle, fins que els compositors romàntics van començar a desenterrar de l'oblit creadors tan importants com el propi Bach.

Fill d'un violinista i ordenat sacerdot amb 25 anys, Vivaldi ràpidament es va decantar per la creació artística en detriment de la carrera sacerdotal. La seva aportació a la música italiana és fonamental, essència mateixa de l'escola barroca veneciana; posa definitivament les bases del *concerto grosso* en tres moviments i consagra la forma del concert amb un o més solistes. En aquest tipus de composicions, la melodia, l'acompanyament i les harmonitzacions són epicentre d'una forma que s'ornamenta amb múltiples figures i variacions. La seva destresa en l'orquestració ofereix noves combinacions i efectes inèdits, tot creant admiració entre els creadors de l'època i posteriors.

A les seves òperes, oratoris, cantates, antífones i altra música religiosa i vocal, s'hi distingeixen, tant àries molt ornamentades que exigeixen un ampli domini de les agilitats, dels accents, de l'adequació dramàtica i del virtuosisme, com d'altres més contemplatives i delicades que demanen una impecable línia de cant, control del *fiato* i del fraseig, tot buscant el lluïment i el cop d'efecte. Moltes van ser concebudes amb instrument *obbligato*, d'extrema dificultat per als solistes, totes escrites per a castrats i grans virtuoses.

Jakub Józef Orliński interpretarà aquesta nit l'ària de l'emperador Anastasio “Sento in seno ch'in pioggia di lacrime” de l'òpera *Il Giustino* (1724) de Vivaldi, personatge que estrenà el *castrato* Giovanni Ossi.

Molt de tot això ho coneix, modela i domina amb mà mestra qui porta l'estil a la seva màxima expressió, el geni de Händel. La seva producció, tant d'òperes com de cantates, odes i oratoris el consagren com un dels reis indiscutibles del Barroc. Com els de Vivaldi, els seus personatges també són herois que es rendeixen a éssers mitològics, a déus i reis, gairebé sempre movent-se en disputes pel poder polític i per l'amor. És el que s'esdevé amb Tamerlano, protagonista de l'òpera homònima (1724), amb la qual Orliński avui arrenca les seves intervencions. En “A dispetto d'un volto ingrato”, els sentiments turmentats del personatge es reflecteixen en una música carregada de passió i fúria en què preval el sentiment de venjança, ària estrenada en el seu moment pel *castrato* Andrea Pacini.

La gran producció operística de Händel inclou més de quaranta-cinc títols i és, en gran part, fruit d'una etapa que comença amb el seu desembarcament a Londres el 1710, on arribaria des d'Itàlia, on havia desenvolupat fins a extrems inaudits una tècnica excepcional en el terreny orquestral i vocal. Allà havia descobert els secrets del melodrama i va treballar en diverses ciutats considerades llavors d'avantguarda en l'aspecte artístic, com Venècia i Nàpols, dues capitals pioneres del gènere operístic i de l'oratori que el compositor alemany portaria al paroxisme. Händel componia amb una facilitat sorprenent, però sense oblidar la seva capacitat per reutilitzar material prèviament escrit per a altres obres adaptant-ne els llibrets. Com Vivaldi i els seus contemporanis, entenia el gènere com una creació que podia tenir tantes versions com reposicions, bo i adaptant-se a les necessitats de cada teatre, companyia o cantant.

A diferència del que va passar amb l'obra vivaldiana, part de la de Händel ja forma part del repertori, amb títols que pugen periòdicament a l'escenari, com *Alcina*, *Giulio Cesare*, *Rodelinda* o *Rinaldo*. L'element estructural de les seves òperes és l'ària *da capo*, fórmula tripartida amb la reexposició ornamentada amb floritures i agilitats. Aquesta nit s'inclouen peces com “Furibondo spira il vento” d'Arsace de l'òpera *Partenope* (1730), el recitatiu “Stille amare” i l'ària “Torna sol per un momento” de l'òpera *Tolomeo, re d'Egitto* (1728) i “Agitato da fiere tempeste” de *Riccardo Primo, re d'Inghilterra* (1727), aquestes tres últimes creades per al *castrato* Senesino.

Pablo Meléndez-Haddad, periodista i crític musical

Biografies

©Jiyang Chen

Jakub Józef Orliński, contratenor

La seva bellesa vocal i una atrevida capacitat escènica l'han encimbellat com cantant aclamat pel públic i la crítica. La tardor del 2016 va enregistrar el CD *Vivaldi. Carnevale di Venecia* (Èvoe Records), amb la Cappella dell'Ospedale della Pietà, dirigit per Stefan Plewniak, i el 2018 *Enemies in love* amb Il Giardino d'Amore, àlbum entre en el *top ten* de vendes de música clàssica. El mateix 2018 va publicar en solitari *Anima sacra* (Erato-Warner Classics), centrat en àries sacres del segle XVIII amb Il Pomo d'Oro, dirigit per M. Emelyanychev. Guardonat en importants concursos a totes dues bandes de l'Atlàntic, entre els quals el Metropolitan Opera National Council (2016) i la International Voice Competition Marcella Sembrich (2015), l'estiu del 2017 va ser catapultat a la fama gràcies a una commovedora actuació amb “Vedrò con mio diletto” d'*Il Giustino* de Vivaldi, que va obtenir més de dos milions de visites a France Musique. La temporada 2017-18 va fer recitals en solitari al Wigmore Hall, Festival de Lacoste de Pierre Cardin, Festival de Música de Chambre de Saint-Paul Vence i, a casa nostra, al Nits de Clàssica a Girona. Va debutar a l'Oper de Frankfurt en el rol principal de *Rinaldo*, que també oferí al Festival d'Ais de Provença i a Versailles. També va fer gires centrat en el mateix programa amb The English Concert, sota la batuta de Harry Bicket, juntament amb el debut amb Music of the Baroque a Chicago, dirigit per Jane Glover, amb obres de Vivaldi, i col·laborà amb la Capella Cracoviensis per actuar a *Samson* de Händel.

Entre el més destacat de la seva temporada 2018-19, hi ha una gira internacional amb Il Pomo d'Oro i també el debut al Carnegie Hall. Va ser convidat per la Fundació Victoria de los Ángeles a Barcelona i va oferir concerts a Pennsilvània i Louisiana. Va debutar amb la Filharmònica de Varsòvia amb *El Messies* de Händel i al Festival Bach de Mont-real, amb àries de Bach, Händel i Vivaldi. En òpera, va debutar a Glyndebourne amb el rol principal de *Rinaldo* de Händel i el va repetir a l'Oper de Frankfurt, entre altres actuacions.

També ha actuat amb l'Oratorio Society de Nova Nova York i ha debutat amb la Houston Symphony i la Portland Baroque Orchestra. Al Festival de Karslsruhe va cantar *Nisi Dominus* de Vivaldi i una selecció del *Dixit Dominus* de Händel. Encara com a estudiant va participar en *Flight* de Jonathan Dove i com a Otone d'*Agrippina* de Händel.

La temporada 2019-20 va debutar al Palau de la Música Catalana al costat d'Il Pomo d'Oro presentant el programa “Facce d'amore” amb àries de Händel, Scarlatti i contemporanis.

Biografies

©G.Trzpil

Il Giardino d'Amore

La formació aplega un conjunt d'amics interessats a compartir amb profunda sensibilitat, joia i expressivitat l'amor per la música. Fundada el 2012 pel violinista i director Stefan Plewniak, gràcies a Jordi Savall va conèixer el clavecinista Marco Vitale, cooperació que va resultar molt fructífera. Interpreta repertori d'òpera italiana i francesa, així com música sacra i obres mestres instrumentals italianes.

Entre el 2011 i el 2013 va actuar al Festival Bach a Viena, Festival Utrecht Oude Muziek, Festival Tartina a Piran (Eslovènia). Va fer la seva primera gira pels Estats Units i el Canadà, tot actuant a l'Early Music Celebration a Nova York. El 2014 va actuar al Mozarteum de Salzburg, i fou convidada a Oslo, a més d'una nova gira americana, on també va oferir una classe magistral a les universitat de Los Angeles i de San Diego. En el període 2013-2018 la formació també es va interessar en la música francesa, que va començar amb *Cantates et petits macarons*, seguida d'obres de Jean-Philippe Rameau, com *Les indes galantes* i *Naïs*, que va interpretar en gira.

El 2016 va centrar-se en projectes de música sacra i de dansa polonesa, que va divulgar en una gira pels Estats Units, motiu pel qual es va crear el cor Il Giardino d'Amore, tot col·laborant en repertori profà i sagrat, com ara en l'àlbum *El cor d'Europa-Corona Regni Poloniae 1500-1750*, publicat la tardor del 2017, any que va arribar la primera gira per la Xina amb música de Händel i en què va gravar amb J. J. Orliński i la mezzosoprano N. Kawalek l'àlbum *Handel. Enemies in Love* (2018), destacat per la crítica. Ja el 2018, la col·laboració amb Hubert Hazebroucq va facilitar els continguts de la gira “Le roi dance” pels Estats Units. Mentre que el 2019, un nou programa, “Baroque & Pop”, va ser presentat al Six Fours les Plages a l'aire lliure davant cinc mil persones, un concert previst que es repeteixi a França el 2021. Així mateix, també ha col·laborat amb el contratenor Filippo Mineccia.

El 2020, Any Beethoven, va interpretar el *Concert per a piano núm. 5* al Festival d'Any Nou a Gstaad. I durant la pandèmia ha ofert diversos videoclips de participació en festivals i seminaris web per internet. Aquest 2021, el programa que es presenta avui, “Eroe”, forma part de la gira per Suïssa, França i Itàlia.

Ludmiła Piestrak - violí 1
Reynier Guerrero Alvarez - violí 2
Magdalena Chmielowiec-Kozioł - viola
Katarzyna Cichoń - violoncel
Łukasz Madej - contrabaix
Ewa Mrowca-Kościukiewicz - clavicèmbal
Etienne Galletier - tiorba

Biografies

Stefan Plewniak, concertino i director

Aquest inquiet director d'orquestra i violinista polonès, és el director musical de l'Òpera de Cambra de Varsòvia, director convidat de l'Orchestre de l'Opéra Royale de Versailles, fundador i director musical de l'orquestra Il Giardino d'Amore des del 2012 i de la Cappella dell'Ospedale della Pietà de Venècia des del 2016, mentre que el 2016 fundà The FeelHarmony Symphony Orchestra. Així mateix, va fundar el segell Èvoe Records. Com director i violinista ha estat qualificat com a “*mestre de la química emocional*” i “*huracà a l'escenari*”.

La temporada 2015-16 debutà com a director i solista al Carnegie Hall i al Mozarteum. També va dirigir *Les indes galantes* de Rameau i una producció de ballet en gira amb peces de Txaiovski. A més, va publicar dos àlbums: *Amor sacro, amor profano* i *Cantates et petit macarons*.

La temporada 2016-17, va fer una gira per la Xina amb el seu grup Il Giardino d'Amore, a més de llançar els CD, *The heart of Europe*, de música polonesa, i *Carnavale di Venezia*, en què va col·laborar amb J. J. Orliński, M. Albano i N. Kawalek. Així mateix, va fer una gira americana i va oferir classes magistrals a Chicago, Nova York i San Diego.

La temporada 2017-18 va dirigir la producció del ballet d'òpera *Naïs* de J-Ph. Rameau, amb interpretació semiescenificada al Festival d'Òpera Nova a Varsòvia. A la Filharmònica d'Oslo va dirigir tres programes simfònics i d'oratoris, incloent-hi el *Requiem* de Mozart, música de Dvořák i Txaiovski. També va oferir un recital de violí en solitari al Festival Actus Humanus a Gdansk.

El 2018 va llançar el CD *Enemies in love*, sobre Händel, que va assolir la vuitena posició en vendes de música clàssica arreu del món. El proper àlbum és sobre música de Mendelssohn. El 2019 va dirigir a l'Òpera de Cambra de Varsòvia *Orfeo ed Euridice* de Gluck i *La flauta màgica* de Mozart, l'obertura del Festival Internacional Mozart a Varsòvia i va participar al Festival Mayshad a Marràqueix convidat per l'Orquesta Reial de l'Opéra de Versailles. També va dirigir *Carmen* a Noruega.

Va fer els estudis musicals a Cracòvia, Praga, Maastricht i al CSMD de París i ha impartit classes magistrals com a professor convidat a diverses universitat dels Estats units (Chicago, San Diego, Rochester, Los Angeles).

Palau Bach Fools & Lovers

DT 02.02.21

El clave ben temperat
(llibre I)

—Schaghajegh Nosrati,
piano

DJ 25.02.21

Suites per a llaüt

—Thomas Dunford, llaüt

DS 27.02.21 | DG, 28.02.21 – 11 h

Passió segons sant Mateu
—Centenari de l'estrena
amb l'Orfeó Català

DT 02.03.21

El clave ben temperat
(llibre II)

—Piotr Anderszewski,
piano

DL 22.03.21

Integral dels Concerts de
Brandenburg

—Café Zimmermann

DJ 25.03.21

Passió segons sant Mateu

—Ensemble Pygmalion
& Raphaël Pichon

DV 09.04.21

Passió segons sant Joan

—Monteverdi Choir,
English Baroque
Soloists & Gardiner

DJ 10.06.21

*Quadern d'Anna
Magdalena Bach*

—Carolyn Sampson
& Juan de la Rubia

DG 20.06.21

L'organista de la
Notre-Dame de París
—Olivier Latry, orgue

DV 02.07.21

L'art de la fuga

—Phantasm & Weiss

#LaMúsicaEnsOmpleDeVida

Confecciona el teu pack a mida i gaudeix del 15% de descompte
(de 4 a 9 concerts) i del 20% de descompte (a partir de 10 concerts).
Preu especial per a grups i packs a mida d'entendes. Consulta els
descomptes per a menors de 35 anys a www.palauimusic.cat/joves

Més informació a www.palauimusic.cat

Textos

Georg Friedrich Händel (1685-1759)

“A dispetto d’un volto ingrato”, ària de
Tamerlano de l’òpera *Tamerlano*

Llibret de Nicola Francesco Haym (1679-1729)

A dispetto d’un volto ingrato
più sdegnato già s’agita il cor
E nel petto ai tumulti dell’alma
può dar calma il mio solo furor

*Tot i el rostre ingrato
es remou més indignat el meu cor.
I en el pit, l’agitació de la meva ànima
només la pot calmar la meva fúria.*

Antonio Vivaldi (1678-1741)

“Sento in seno”, ària d’Anastasio de l’òpera *Il
Giustino*

Llibret de Niccolò Beregan (1627-1713)

Sento in seno ch’in pioggia di
lagrime,
si dilegua l’amante mio cor.
Ma, mio core tralascia di piangere,
ch’il tuo pianto non scema il dolor.

*Sento al meu pit que en una pluja de
llàgrimes
el meu amor desapareix.
Però el meu cor deixa de plorar,
perquè el teu plany no alliberi el dolor.*

Georg Friedrich Händel

“Furibondo spira il vento”, ària d’Arsace de
l’òpera

Partenope

Llibret de Silvio Stampiglia (1664-1725)

Furibondo spira il vento
e sconvolge il cielo e il suol
Tal adesso l’alma io sento
Agitata dal mio duol

*Furiós bufa el vent
i remou el cel i la terra.
Així és com se sent ara
la meua ànima agitada pel dolor*

“Stille amare”, ària de Tolomeo de l’òpera

Tolomeo, re d’Egitto

Llibret de Nicola Francesco Haym

Stille amare, già vi sento
Tutte in seno, la morte chiamar;
già vi sento smorzare il tormento
già vi sento tornarmi a bear

*Gotes amargues, ja us sento
totes al pit, convocant la mort;
ja us sento alleujant-me el dolor,
que em retorneu l’alegria*

“Torna sol per un momento”, ària de
Tolomeo de l’òpera *Tolomeo, re d’Egitto*

Llibret de Nicola Francesco Haym

Torna sol per un momento
Ombra cara, ad apparir!
Che se torni io son contento
Con un’ombra di piacer
Compensar il mio martir.

*Torna sols un moment,
benvolguda ombra, a aparèixer!
Que si tornes estic content,
amb una ombra de plaer,
de compensar el meu martiri*

“Agitato da fiere tempeste”, ària de Riccardo de l'òpera *Riccardo Primo*

Paolo Antonio Rolli (1687-1765)

Agitato da fiere tempeste,
se il nocchiero rivede sua stella
tutto lieto e sicuro sen va.
Piu non teme procelle funeste,
se mostrato gli viene da quelle
il camino, che salvo lo fa.

*Si acsejat per ferotges tempestes,
el timoner veu la seva estrella guia
navega endavant, alegre i protegit.
Ja no tem les tempestes funestes
si la seva estrella li mostra el rumb
que el mantindrà segur*

També et pot
interessar...

Palau Grans Veus
Javier Camarena, tenor
—Debut al Palau

Javier Camarena, tenor
Ángel Rodríguez, piano

Obres de G. Donizetti, V. de Crescenzo, P. Tosti, Tagliaferri-
Bovio-Valente, M. Legrand, J. Guerrero, A. Domínguez i J.A.
Jiménez

Dilluns, 18.01.21 – 20 h
Dimarts, 19.01.21 – 20 h
Sala de Concerts

Preus: de 20 a 100 euros

Palau Grans Veus / Vespres Barrocs al Palau /
Simfònics al Palau
Vivica Genaux & Vespres d'Arnadí
—La cort de Dresden

Vivica Genaux, mezzosoprano
Vespres d'Arnadí
Dani Espasa, clavecí i direcció

Obres de Hasse, Zelenka, Heinichen i Pisendel

Dimecres 19.05.21 — 20h
Sala de Concerts

Preus: de 18 a 56 euros

Palau Grans Veus

Philippe Jaroussky & Emöke Barath

—Storia di Orfeo

Emöke Barath, soprano

Philippe Jaroussky, contratenor

Ensemble Artaserse

Obres d'A. Sartorio, C. Monteverdi, B. Marini, L. Rossi, D.
Castello i J. Rosenmüller

Diumenge, 27.06.21 — 20h

Sala de Concerts

Preus: de 20 a 100 euros

Amb el suport de:

ASSOCIACIÓ
ORFEO
CATALÀ

Ajuntament
de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE CULTURA
Y DEPORTE

inaem
INSTITUTO NACIONAL DE
ARTES ESCÉNICAS Y DE LA ARTE

Membre de:

EUROPEAN
CONCERT HALL
ORGANISATION

Dipòsit legal: B 886-2021